

מ"ת 4902/11/22 - אברה עזרא נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 4902-11-22 מדינת ישראל נ' עזרא(עציר)

לפני מבקש נגד משיבה	כבוד השופט עמית מיכלס	אברה עזרא
		מדינת ישראל

החלטה

לפניי בקשה לעיון חוזר בהחלטתי מיום 4.5.2023, במסגרתה מצאתי להורות על מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים בת"פ 4871-11-22.

1. המבקש מואשם בעבירות של רצח (באדישות) לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) ואיומים, לפי סעיף 192 לחוק העונשין. ההחלטה לעצור את המבקש ניתנה לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בסוגיית דיות הראיות במשך שלושה דיונים, לאחריהם מצאתי בהחלטה מנומקת מיום 4.5.2023 כי המארג הראייתי הלכאורי להוכחת מעשיו המבקש איתן (להלן: החלטת הראיות). על החלטה זו לא הוגש ערר. בהמשך נדחו ניסיונות המבקש להעלות שאלות הנוגעות לראיות במסגרת בקשות שהוגשו לבית המשפט העליון להארכת מעצרו, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) (בש"פ 5597/23; בש"פ 7609/23).

2. הבקשה הנוכחית הוגשה לאחר שנשמעה בפני ההרכב עדותה של עדת התביעה המרכזית יפה טדלה (להלן: יפה), שהייתה חברתו של המבקש וחברתו לשעבר של המנוח. לטענת המבקש, לאחר שנשמעה העדה ולנוכח העדות שמסרה חל כרסום ראייתי משמעותי בתשתית הראייתית, המצדיק את שחרורו ממעצר. לטענת המשיבה, לא רק שמארג הראיות לא נחלש, אלא שהוא אף התחזק בעקבות העדות שמסרה יפה.

דין והכרעה

3. אקדים את המאוחר ואומר כבר בפתח הדברים כי דין הבקשה להידחות.
עמוד 1

4. סעיף 52(א) לחוק המעצרים, קובע כי עצור רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה לעיון חוזר בהחלטה הנוגעת למעצרו אם נתקיים אחד מאלה: "נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה". בשורה עקבית של החלטות של בית המשפט העליון נקבע כי "על מנת שתקום עילה לעיון חוזר בהחלטה על מעצר עד לתום ההליכים, אשר עניינה גיליון של עובדות חדשות, שיש בהן כדי להביא לכרסום בתשתית הראייתית, על המבקש להראות כי חל "מהפך ראייתי" של ממש או "שינוי דרמטי" בתשתית הראייתית, אשר יש בו "כדי להפוך את הקערה על פיה" (ההדגשות במקור - ע' מ') [השופט ע' גרוסקופף בבש"פ 8093/19 מדינת ישראל נ' רוחן, פסקה 14 (21.1.2020); השופט י' אלרון בבש"פ 4954/21 בן דוד נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (8.8.2021)].

הדברים נכונים אף ביתר שאת עת נדרש בית המשפט הדין בהליך המעצר לבחון שינוי שחל בגרסת עדים, לא כל שכן להעריך את מהימנותם במסגרת החלטת המעצר. עמד על כך השופט ד' מינץ בבש"פ 6745/17 יונס נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.9.2017), בו נטען לא רק לשינוי שחל בגרסת עדים, אלא לחזרתם מגרסתם המפלילה:

"כידוע, המקום להכריע בדבר ממצאי מהימנות גרסאות מסוימות ועדיפותן או נחיתותן אל מול גרסאות אחרות שנמסרו על ידי עדים בשלבים אחרים, אינו אלא במסגרת ההליך העיקרי. משכך, חזרת העדים מגרסאותיהם הראשוניות המפלילות אינה מגיעה כדי שינוי מהותי ודרמטי כאמור בעוצמת הראיות לכאורה".

וכדברי השופט י' עמית בבש"פ 2779/23 קצורה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (1.6.2023) (להלן: עניין קצורה):

"...הלכה ותיקה עמנו כי לצורך עיון חוזר לא סגי בכך שהנאשם מצביע על קשיים ראייתיים כאלה ואחרים, שהרי מקומם של אלה הוא בתום המשפט. כידוע, בקשה לעיון חוזר אינה מהווה "מסלול עוקף" לערעור על החלטת המעצר (בש"פ 6745/17 יונס נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (26.9.2017)). לא בכדי דרש המחוקק בסעיף 52 לחוק המעצרים כי יש להצביע על עובדות חדשות לצורך הגשת בקשה לעיון חוזר. "הדיון בבקשה לעיון חוזר הנסמכת על עובדות חדשות, מתמצה בבחינת העובדות החדשות ובהשתלבותן ביתר הראיות שנמצאו קודם לכן" (בש"פ 7826/13 דלו נ' מדינת ישראל (ההדגשות במקור - ע' מ')) (10.12.2013). ודוק: עובדות חדשות, להבדיל מניתוח של עוצמת הראיות שהוגשו." (ההדגשות במקור - ע' מ')

5. ונחזור לענייננו. מעיון בעדותה של יפה ניתן לומר שהעדה לא חזרה בה מהגרסה שמסרה במשטרה בנוגע לליבת האירוע, ואם יש שינויים כאלה ואחרים בגרסתה, הרי שהם נוגעים לחלקים זניחים בתיאור המקיף שמסרה. כבר עתה אציין שחלק מטענות המבקש (והן רבות ביותר) הן לא יותר ממחזור טענות שהעלה בדיונים קודמים, ושלהן ניתן מענה בהחלטת הראיות. מכאן, שניתן לראות במרבית הטענות משום "מסלול עוקף" לערר שלא הוגש מטעם המבקש על החלטת המעצר (עניין קצורה לעיל). להלן אדון בטענות המרכזיות:

(-) הסתרת "החלק הראשון" בעדותה המפלילה של יפה: מדובר במחזור טענות שהועלו בדיונים קודמים ושלהן ניתן מענה בהחלטת הראיות (פסקה 16). לטענת יפה בעדותה היא אינה זוכרת היום היכן נערכה החקירה השלישית (בה מסרה לראשונה גרסה המפלילה את המבקש) והאם בכלל הייתה שיחה מקדימה בינה לבין החוקרים טרם שגבו ממנה את ההודעה המפלילה. לדברי יפה היא אינה זוכרת אם החקירה השלישית החלה במשרד החקירות או מחוצה לו, שכן היא עברה מספר חקירות במהלך מעצרה (פרוט' עמ' 35 ש' 12 ואילך). מכאן שלא ניתן להסיק מדבריה כאילו נחקרה מספר פעמים באותו היום, כאשר חקירתה הראשונה מאותו יום הוסתרה. אף טענת ב"כ המבקש שלפיה החוקרים הסתירו במכוון את חלקה הראשון של החקירה (או התשאול) או שהציעו ליפה להשתחרר בתמורה להפללת המבקש היא טענה שנטענה בעבר, וגם בשלב מתקדם זה שלאחר עדות יפה, אין לה כל בסיס. בפרט יפים הדברים בשעה שטרם נשמעו עדויות החוקרים. מכל מקום, המשקל שניתן למחדל כזה או אחר הנוגע לתיעוד החקירה, ככל שייקבע שאכן היה מחדל כאמור, מקומו להתברר במסגרת התיק העיקרי.

(-) כרסום ממשי בגרסת יפה לאור גרסת שחף: נטען שעד התביעה שחף סותר את עדותה של יפה, שלדבריה יצאה מהמגרש בשלב מסוים לפרק זמן קצר על מנת להתפנות. ואולם, די בשאלה שהופנתה ליפה על ידי ב"כ המבקש בעמ' 58 ש' 6-7, המסתמכת על דבריהם של יפה ושל שחף, הסותרים זה את זה עוד בשלב גביית גרסתם בחקירה המשטרתית, כדי להמחיש שגם לב"כ המבקש ידוע היטב כי אין מדובר ב"פרט חדש" שלא היה ידוע עד כה: "שחף שהוא נחקר במשטרה כמה ימים אחרי הדקירה נשאל בעמ' 3 האם בזמן שישב במגרש יצא אברה או מישהו נוסף מהמגרש ושחף עונה שלא... שחף סותר את הסיפור שלך של היציאה להתפנות". זה המקום להזכיר ששחף טרם העיד בבית המשפט.

(-) כרסום בגרסת יפה בנוגע לזמן השהות עם הקורבן, והבעייתיות בגרסתה נוכח הנצפה במצלמות בית הכנסת: טענה זו אינה ברורה. בהחלטת הראיות התייחסתי לנראה במצלמות בית הכנסת (פסקה 9), שתיעדו חלקים אחרים של האירוע, כאשר לא נטענה טענה כי יציאת יפה מהמגרש נקלטה דווקא במצלמה זו. מנגד, מצאתי לדחות את הטענה לסתירה בין גרסת יפה לבין מצלמה אחרת שכונתה "מצלמת שביל נתי" (פסקה 19). מכל מקום, טענות המבקש נוגעות בעיקרן להעדר סבירות בגרסת יפה בנוגע ללוחות הזמנים, ועל כך השיבה יפה בעדותה: "אולי טעיתי בזמנים, אבל לא שיקרתי. שחזרתי מלהתפנות הוא כבר היה שם" (פרוט' עמ' 71 ש' 9). ברי שהערכת זמן לקויה של העדה, ככל שכך ייקבע, אינה בבחינת "ראיה חדשה".

(-) קיומן של סתירות בין אלמוג לבין יפה: גם דבר קיומה של סתירה זו היה ידוע כבר בשלב החקירה ואף לכך התייחסתי בהחלטת הראיות (פסקה 13). מעבר לאמור, אלמוג עדין לא העיד בבית המשפט, כך שאף בגרסתו לא חל כל שינוי. ואם לא די בכך, הרי שיפה התייחסה בעדותה לסתירה וסיפרה ש"אחרי כמה חודשים הוא (אלמוג) אמר לי יפה את צודקת, ושאלתי אותו למה הוא לא אמר את זה קודם". מכאן שלא רק שאין בטענה זו משום חידוש, אלא שיתכן שבעקבות עדותה של יפה, אף ימצא לסתירה לכאורה הסבר שישב בין שתי הגרסאות. אף הטענה לסתירה בין גרסת יפה לבין גרסת שני ה"מודיעים" וטענת יפה כי הם משקרים היא טענה מוקדמת, זאת בשעה ששני המודיעים טרם העידו.

(-) "הפרכת" גרסת יפה בנוגע למקום בו נדקר המנוח במגרש ולסימני הדם: יפה תיארה שראתה את הדקירה ברגלו של המנוח ושהוא התקדם לכיוון היציאה כשהוא תופס את רגלו (פרוט' עמ' 69-70 וכן עמ' 25 ש' 28), ובגרסה זו

אין כל חדש. אף בטענה לסתירה בין גרסה זו לבין דוח הנתחה אין ממש, בהינתן שיפה מסרה שראתה שהמנוח נדקר ברגל שמאל.

(-) סתירה בדברי יפה בקשר לדם שראתה במגרש: השאלה אם כמות הדם שנראית בתמונות מסתדרת עם גרסת יפה בחקירתה במשטרה מקומה להתברר אף היא בתיק העיקרי. מכל מקום, על אף שיפה אמרה תחילה בעדותה שלא ראתה "כלום" על הרצפה של המגרש (פרוט' עמ' 26 ש' 32 ואילך), וש"מה שהיה במגרש הראו לי החוקרים" (פרוט' עמ' 27 ש' 1), הרי שבהמשך דבריה מסרה שיתכן שראתה טפטופים, גם אם היה הבדל בין מה שראתה לבין מה שהראו לה החוקרים בתמונות (פרוט' עמ' 27 ש' 13). גם בעניין זה, ובדומה ליתר הטענות, אין מדובר בסתירה או בפרט שיש ליתן להם משקל במסגרת הבקשה, שכן אין בהם כדי "להפוך את הקערה על פיה".

(-) עדות יפה בנוגע לסכין עמה הסתובב המבקש עובר לאירוע: אכן, ישנו פער בין גרסת יפה במשטרה, שם טענה כי לא ראתה את המבקש מסתובב עם סכין, לבין גרסתה בבית המשפט, שלפיה יום לפני שיחתה עם המבקש, במהלכה ביקשה מננו שלא יסתובב עם סכין, מכר של המבקש סיפר לה שהמבקש מסתובב עם סכין (פרוט' עמ' 18 ש' 29). יש לציין שיפה מסרה פרט חדש זה לב"כ המשיבה במסגרת ההכנה לעדות. ואולם, גם בעניין זה לא מצאתי שמדובר בפרט היורד לשורשו של עניין, ומכל מקום הוא אינו סותר את דברי יפה במשטרה שלפיהם ידעה שהמבקש הסתובב בעבר הרחוק עם סכין.

(-) עדותה הלא עקבית של יפה בנוגע לסוג הסכין ולשאלה אם נגעה או לא נגעה בסכין שנפלה מכיסו של המבקש: יפה מסרה במשטרה שהמבקש ניקה את הסכין וכאשר היא נפלה מידי, היא הרימה אותה. לעומת זאת, במהלך ההכנה לעדות מסרה שהבינה בדיעבד שלא הסכין נפלה, אלא יתכן שהיה זה הטלפון. לכאורה אכן מדובר בסתירה, אולם יש לזכור שלא נמצא כל ממצא פורנזי של יפה על הסכין, כך שגם בהקשר זה אין מדובר במהפך עובדתי השומט את הקרקע תחת המסד הראייתי שהיה קיים ערב הגשת כתב האישום. אשר לסוג הסכין, הרי שיפה מסרה בעדותה תיאור של סכין התואם לסכין שנתפסה, שהייתה סכין מתקפלת בעלת להב נשלף וידית בצבע שחור. בהינתן שנמצאו ממצאי DNA של המבקש על הידית וסימני DNA של המנוח על להב הסכין, ובהעדר גרסה של המבקש לממצאים אלו, דומה שהעדר ההחלטיות של יפה בכל הנוגע למאפייני הלהב של הסכין אינם משמעותיים, לפחות לא בשלב של בחינת הראיות לכאורה, ומכל מקום אין מדובר בעובדה חדשה שיש בה כדי להשפיע על הדיון מושא הבקשה הנוכחית (להרחבה ראו פסקה 29 להחלטת הראיות).

(-) קיומו של סכסוך עם המנוח ואיומים חוזרים של המנוח על יפה: למקרא עדותה של יפה, עולה שהיא לא הסתירה מאחורי מה שנשמע כמו איומים שהשמיעה כלפי המנוח, אלא שהבהירה שהדברים נאמרו על ידה בתגובה לאיומים שהשמיע המנוח כלפיה (פרוט' עמ' 55 - 56). אף בטענת יפה לקיומה של תקרית מוקדמת בין המנוח לבין המבקש עובר לאירוע אין כל חדש, שכן גרסה זו נמסרה על ידה עוד במהלך חקירתה במשטרה (החלטת ראיות, פסקה 10).

(-) רמת השכרות של יפה ושל המבקש: אף עניין זה נדון במסגרת החלטת הראיות (פסקה 48) ומכאן שאין מדובר בעובדה חדשה. גם אם יפה שתתה אלכוהול לפני, הרי שהשוטרים הריחו ריח אלכוהול דווקא מהמבקש.

6. לטענת המבקש, במהלך הריענון שנערך ליפה, היא העלתה מספר נקודות שלא בא זכרן בחקירותיה במשטרה, וגם בכך יש לראות משום שינוי במארג הראייתי שיש בו כדי להשפיע על עצמת הראיות לכאורה. כך, מסרה יפה לראשונה שכאשר עלתה יחד עם המבקש במדרגות ביתו, הבחינה בדם על נעליו ובגדיו וכי המבקש חשש שאמו תבחין בכך. בנוסף מסרה לראשונה שהמבקש נהג להכותה בעבר. במהלך הדיון מסרה יפה פרט חדש, שלפיו המבקש השתמש בסמים בערב האירוע. ואולם, כידוע, העובדה שעד נזכר בפרט כזה או אחר לאחר מסירת גרסתו במשטרה, במהלך ריענון העדות ואפילו במהלך עדותו בבית המשפט איננה נדירה במחוזותינו. החשוב לענייננו הוא שהפרטים החדשים שמסרה יפה אינם נוגעים לליבת האירוע, ומכל מקום הם אינם משפרים את מצבו של המבקש, לשון המעטה. ככל שב"כ המבקש תבקש להשתמש בנתונים אלו לביסוס טענותיה בדבר העדר אמון בגרסתה של יפה, ברי שהאכסניה להעלות טענות אלו איננה במסגרת החלטה זו.

סוף דבר

7. מהאמור עולה שמרבית טענות המבקש במסגרת בקשה זו עסקו בחומרי החקירה שכבר לובנו במסגרת החלטת הראיות ועל כן לא ניתן להכיר בהם כ"עובדה חדשה" שלא הייתה ידועה.

לא עלה בידי המבקש להצביע על שינוי ראייתי, בוודאי שלא בעצמה המשפיעה על עצמת הראיות או באופן שמטה את הכף לעבר שינוי ההחלטה בדבר מעצרו עד תום ההליכים. לא ניתן לכנות את ה"תוספות" בעדותה של יפה "דרמטיות", אף לא בהצטברותן, בוודאי כאשר נבחנת ליבת עדותה. לגבי חלקים נרחבים מעדותה אף ניתן לומר שדבריה בבית המשפט חיזקו את המסד הראייתי, זאת לאחר שנמצא שהם תואמים במידה רבה את גרסתה במשטרה. ביתר שאת נכונים הדברים כאשר ידוע שהתשתית הראייתית להוכחת אשמתו של המבקש אינה מבוססת אך על דבריה של יפה לבדם, אלא על ראיות רבות נוספות שהוצגו ועוד יוצגו במהלך המשפט. להשלמת התמונה אזכיר אף את גרסתו הבעייתית של המבקש המהדהדת ברקע (פסקאות 33-44 להחלטת הראיות).

8. טענות נוספות שהועלו במסגרת הבקשה - כמו למשל בנוגע לטיב הקשר בין המנוח לבין יפה ובין יפה לבין המבקש, או טענה שלפיה יפה מקיימת "קשרים מקבילים עם מספר גברים" - חורגת מדל"ת אמותיו של הדיון בבקשה זו.

9. בהינתן כל האמור, מצאתי כי דין הבקשה להידחות.

10. המזכירות תעביר את ההחלטה לב"כ הצדדים, בהתאם לבקשתם.

ניתנה היום, י"ח שבט תשפ"ד, 28 ינואר 2024, בהעדר הצדדים.

